

Załącznik do Uchwały
Nr 114/XIX/2008
Rady Gminy Dzierżążnia
z dnia 29 grudnia 2008

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE
GMINY DZIERŻĄŻNIA NA LATA 2006-2013**

Grudzień 2008 r

Aktualizacja

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	4
III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	6
IV. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO	8
V. RAPORT O STANIE GMINY DZIERŻĄŻNIA.....	11
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ	11
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	12
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE	14
4. TURYSTYKA	15
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
6. GOSPODARKA	17
7. MIESZKAŃCY.....	19
VI. ANALIZA SWOT.....	30
VII. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT	37
VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ	37
IX. WIZJA ROZWOJU GMINY DZIERŻĄŻNIA	42
IX. ZAKOŃCZENIE	44
X. BANK POMYSŁÓW USŁUG SPOŁECZNYCH	45.

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzierżążnia przedstawia obecny stan gminy tzn: położenie, warunki klimatyczne, glebowe, społeczne i gospodarcze. Przedstawienie tych uwarunkowań pomocne jest w określeniu zadań jakie są do wykonania w przyszłości na terenie Gminy Dzierżążnia. Określenie tych potrzeb oraz sposób ich realizacji jest wymagane do zapewnienia środków finansowych (własnych, z budżetu państwa, Banku Światowego i strukturalnych UE) na priorytetowe działania samorządu, oraz będzie wpływał na efektywność ich wykorzystania. Poprzez strategiczne działania oraz długofalowe programowanie i konsekwentną realizację programu powinny zostać rozwiązane podstawowe problemy Gminy Dzierżążnia

Zachodzące w ostatnich latach w Polsce dynamiczne procesy społeczne i gospodarcze nie pozostają bez wpływu na życie społeczeństwa. Z jednej strony obserwowany jest wzrost dochodu narodowego i postępująca modernizacja kraju, z drugiej jednak strony nawarstwiają się problemy społeczne. Ubóstwo, bezrobocie, przemoc, przestępczość nieletnich, uzależnienia to realne problemy szerokich kręgów społecznych. Wymienione zjawiska powiązane są ze sobą siecią zależności, wzajemnie na siebie wpływają, przenikają się nawzajem, tworzą łańcuch przyczynowo - skutkowy. Powiązane z kryzysem rodziny i niekorzystnymi trendami demograficznymi stają się realnym zagrożeniem dla dalszego wzrostu. Krótkofalowe i wycinkowe potraktowanie wyżej wymienionych problemów z uwagi na wąskie ujęcia tematyczne i krótki horyzont czasowy nie może odnieść pożądaných skutków. Dlatego tak niezwykle ważnym jest opracowanie całościowych, wewnętrznie spójnych programów mających na celu długofalowe oddziaływanie i zwalczanie patologii, trafne odczytanie zagrożeń, zdiagnozowanie przyczyn, określenie niezbędnych środków zaradczych. Przygotowane na poziomie makroekonomicznym programy (krajowe, wojewódzkie) z założenia nie są w stanie uwzględnić różnic i specyfiki społeczności lokalnych. Mogą wskazywać trendy, kierunki, priorytety, lecz ich poziom ogólności nie pozwala na elastyczne reagowanie na problemy „małych ojczyzn”. Ponadto bez zaangażowania lokalnych liderów, autorytetów i społeczeństwa obywatelskiego odgórne działania skazane są na porażkę. Pozostaną jedynie kolejną próbą słusznych, ale tylko werbalnych działań, utrwalających przekonanie o ogólnej niemocy i niemożności zmiany zastanego *status quo* na lepsze. Stąd tak ważne, by programy uwzględniały lokalną specyfikę, realnie wytyczały cele, a ich realizacja przynosiła namacalne i wymierne skutki. Tylko wówczas, po osiągnięciu choć niewielkich, ale rzeczywistych sukcesów możliwym będzie stworzenie pozytywnego myślenia, zbudowanie poparcia dla podjętych działań, zaangażowanie lokalnej społeczności. Rolę tą może spełnić opracowana na poziomie podstawowej wspólnoty samorządowej – gminy strategia rozwiązywania problemów społecznych. To właśnie na poziomie gminy możliwe jest rozpoznanie nie tylko realnych problemów, ale i konkretnych osób wymagających pomocy. Przygotowując poniższy dokument władze gminy mają nadzieję, że przyczyni się on do podniesienia jakości życia na jej terenie i pomoże w rozwiązaniu nabrzmiałych problemów społecznych.

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

W literaturze przedmiotu strategią zwykło się określać dokument, który wybranym przemysłanym, założonym do osiągnięcia celom przypisuje cały wachlarz zadań, określa środki i metody ich realizacji, w sposób całościowy i przemyślany wytycza kierunki, typuje priorytety, wskazuje zagrożenia. Zawiera również metody oceny (ewaluacji) i wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Rozwiązania szczegółowe opracowań bywają wielorakie i operują różnym poziomem uszczegółowienia. Jednak z założenia, biorąc pod uwagę stosunkowo długi horyzont czasowy (5 lat) strategia musi być dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności. Dynamika procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych jest tak duża, że dokumenty planistyczne muszą stwarzać możliwości modyfikacji i poprawek.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto następujący tryb postępowania:

1. określenie misji gminy w zakresie polityki społecznej zawierającej cel nadrzędny, do którego władze wspólnoty samorządowej zamierzają dążyć;
2. określenie celów podstawowych, których realizacja przyczyni się do wypełnienia założonej misji;
3. wskazanie celów operacyjnych służących osiągnięciu wytyczonych celów podstawowych;
4. wskazanie zadań do wykonania w latach 2008-2013
5. określenie wskaźników wykonalności
6. określenie podmiotów i partnerstw które będą świadczyć usługi społeczne
7. Określenie składu i zadań zespołu ds. wdrażania GSRPS w gminie.

Część pierwsza - Raport o stanie gminy zawiera ocenę aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Dzierżążnia. Z uwagi na tematykę opracowania (strategia dotycząca problemów społecznych) raport dotyczy tych dziedzin, które w największym stopniu wpływają na aktualny poziom życia mieszkańców gminy. Dlatego też znajduje się tutaj opis środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej, stanu gospodarki, sytuacji demograficznej, problemów społecznych na terenie gminy.

Część druga to właściwa wszystkim strategiom tzw. Analiza SWOT. Obejmuje ona szanse i zagrożenia, wskazuje mocne i słabe strony gminy, analizuje perspektywy, projekcje w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej i tych sfer życia, które bezpośrednio jej dotyczą. Analiza SWOT sporządzona została w formie tabelarycznego zestawienia w odniesieniu do najważniejszych i palących problemów społecznych. Przyjęty sposób prezentacji pozwala na czytelne przedstawienia obszarów, gdzie interwencja w stan obecny pozwoli na osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Część trzecia to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie wspomnianych wcześniej celów podstawowych i operacyjnych. Ich wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego, uwarunkowaniami mikro- i makroekonomicznymi, wnioskami wpływającymi z dokonanej analizy SWOT oraz potrzebami lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Strategia Rozwiązywania problemów społecznych winna podlegać aktualizacji w związku ze zmieniającymi się czynnikami demograficznymi oraz ekonomicznymi. Proces aktualizacji dokumentu „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

na terenie gminy Dzierżążnia na lata 2006-2013” został przewidziany i zrealizowany w okresie od marca do grudnia 2008 roku.

Aktualizacja Strategii została przeprowadzona zgodnie z podręcznikiem pt. ”Metodologia Wspierania Rozwoju Społecznego Gminy poprzez partycypację społeczną”.

W procesie tworzenia zapisów Strategii konieczne było zaangażowanie jak najliczniejszej grupy mieszkańców gminy. W związku z tym został utworzony zadaniowy zespół roboczy czuwający nad organizacją przedsięwzięcia od strony logistycznej i organizacyjnej. W skład zespołu weszli: Mirosław Opolski – Wójt gminy Dzierżążnia; Sobczyńska Regina – Kierownik GOPS; Franciszek Goszczyński – Dyr. Zespołu szkół w Dzierżążni, Bożena Nowakowska – Dyr. Szkoły Podstawowej w Nowych Kucicach; Jolanta Gzylewska – Kierownik GBP; Adam Sobiecki – pracownik Urzędu Gminy; Zofia Krysiewicz – radna. Osobami odpowiedzialną za wdrażanie „Podręcznika Realizacji Programu Integracji Społecznej” odpowiedzialni byli Konsultanci Regionalni w osobach Mirosława Warowickiego i Katarzyny Tadeusiak-Jeznach.

W wyniku przeprowadzonych spotkań i warsztatów oraz przeprowadzonej ankiety zostały określone główne problemy społeczności lokalnej oraz potrzeby mieszkańców z uwzględnieniem możliwości ich rozwiązania. Dane zostały uwzględnione w dalszej części dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Dzierżążnia nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań ustawowo realizowanych przez instytucje gminy, proponuje także zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i przyczynią się do aktywizacji tej społeczności. .

Dokument ten określający aktualne potrzeby społeczności lokalnej gminy oraz możliwości realizacji tych potrzeb przyczyni się do pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych. Instytucjami uzależniającymi dofinansowanie zadań w tym zakresie jest Bank Światowy (w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich) oraz Europejski Fundusz Społeczny (w ramach działania Kapitał Ludzki).

Aktualizacja dokumentu „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Dzierżążnia na lata 2008-2013” powstała przy aktywnym udziale mieszkańców Gminy Dzierżążnia. W celu określenia potrzeb zostały zorganizowane i przeprowadzone spotkania z mieszkańcami gminy oraz spotkanie z zespołem roboczym, który czuwał nad organizacją przedsięwzięcia. W wyniku kolejnych spotkań oraz przeprowadzonej ankiety zostały określone zadania do realizacji w ramach otrzymanych środków z Banku Światowego

Za najważniejsze projekty do realizacji w ramach PPWOW zostały uznane;

1. Projekt mający na celu wszechstronny rozwój dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym oraz wyrównywanie szans życiowych i edukacyjnych poprzez organizowanie alternatywnych form wychowania przedszkolnego, miejsca wypoczynku i zabaw. W ramach planowanych działań planuje się zorganizowanie przedszkoli.
2. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ograniczenie problemu uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizmu – w ramach działań planuje się utworzenie punktu konsultacyjnego porad prawno-psychologicznych.
3. opieka instytucjonalna dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym.
4. Usługi dla osób starszych w zakresie i charakterze opiekuńczym, polegające na aktywizacji form pomocy sąsiedzkiej.
5. Zwiększanie zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz usuwanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.

III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ

Z dniem 1 maja 2004 r. Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i dlatego też bierze udział w programach wspólnotowych dotyczących również rozwiązań społecznych. Unia Europejska jest rzecznikiem aktywnej polityki społecznej. Ma ona pozwalać na skuteczne radzenie sobie państw członkowskich z najpoważniejszymi bolączkami społecznymi, takimi jak wykluczenie społeczne.

Rada Europejska w grudniu 2000 r. w Nicei przyjęła konkretne wytyczne w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego (Agenda Społeczna). Zasadniczym celem przewidzianym w Agendzie jest „bardziej spójne społeczeństwo: równe szanse dla wszystkich”. Natomiast podstawowym narzędziem realizacji tego celu jest zastosowanie otwartej metody koordynacji. Ma ona prowadzić do opracowania jednej listy wspólnych celów dla integracji społecznej, emerytur i rent oraz opieki zdrowotnej, włączając w to cele horyzontalne, takie jak równość szans i dostęp do rynku pracy.

Otwarta metoda koordynacji to sposób na podejmowanie i realizowanie wspólnych działań w obszarze polityki społecznej. Założenia podstawowe tej metody polegają na wyznaczaniu wspólnych celów na podstawie uzgodnionego metodologicznie opisu zjawisk społecznych. Zarówno dla opisu zjawisk społecznych, jak i wyznaczania celów zdefiniowano i przyjęto szereg wskaźników. Odnoszą się one do całej gospodarki (tzw. wskaźniki strukturalne) oraz do obszarów socjalnych.

W 2005 r. przyjęta została przez Komisję Europejską druga faza Agendy Społecznej, obejmująca okres do 2010 r. Jej mottem stało się sformułowanie: „Społeczna Europa w gospodarce światowej: zatrudnienie i szanse dla wszystkich”.

Agenda Społeczna przewiduje modernizację modelu społecznego w Europie w oparciu o realizację założeń Agendy Lizbońskiej. Nowa Agenda mówi o konieczności gwarancji zatrudnienia i zwiększenia szans na jego osiągnięcie. Wszystko to w oparciu o dynamiczny wzrost gospodarczy Unii, osiągnięty dzięki modernizacji rynku pracy poprzez innowacje i nowe technologie oraz zwiększenie ochrony socjalnej.

Europejski Model Społeczny opiera się na przekonaniu, że możliwe jest pogodzenie wymogów szybkiego rozwoju ekonomicznego z realizacją celów społecznych (bezpieczeństwo zatrudnionych, dostęp do sfery publicznej itp.).

Poza programami wspólnotowymi opracowywane są dokumenty krajowe. Rada Ministrów RP opracowała założenia aktywnej polityki społecznej na lata 2007 – 2013. Dokument ten, przyjęty 13 września 2005 r. nosi nazwę STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013. Strategia wytycza 6 priorytetów, które zdaniem władz, szybko wdrożone i zrealizowane przyczynią się do rozwiązania trapiących Polskę problemów społecznych. Sformułowanie priorytetów poprzedzono diagnozą stanu obecnego, ze szczególnym uwzględnieniem demografii, ubóstwa, kondycji i zagrożeń współczesnej rodziny i społeczeństwa obywatelskiego. Dokument ten formułuje pożądany do osiągnięcia cel prowadzonej polityki społecznej, którym ma być zbudowanie na poziomie krajowym zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Sformułowane priorytety krajowe są następujące:

- poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym;

- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Również władze województwa w opracowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 sprawom polityki społecznej poświęciły wiele uwagi. Problematyka ta została ujęta w specjalnym załączniku do Strategii noszącym nazwę Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej Dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005 – 2013. Podjęto tam analizę uwarunkowań społeczno - ekonomicznych województwa, skatalogowano istniejące problemy społeczne, zinwentaryzowano dostępne na poziomie województwa zasoby i możliwości prowadzenia polityki społecznej. W efekcie sformułowano 6 niżej wymienionych celów strategicznych województwa:

- podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie;
- tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności;
- zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu;
- ograniczanie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów;
- podniesienie jakości życia osób starych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej;
- rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów;
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Lokalnego Planu Rozwoju Powiatu Płońskiego na lata 2004-2013 jako dokument strategiczny dotyczący powiatu płońskiego także określa problemy społeczności powiatu min:

- 1) Wzrastająca ilość osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej
- 2) Niskie dochody finansowe ludności
- 3) Brak doświadczenia zawodowego wśród osób poszukujących pracy
- 4) Mała aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
- 5) Brak perspektyw dla osób opuszczających zakłady karne
- 6) Pogarszanie się warunków mieszkaniowych i pojawienie się zjawiska bezdomności
- 7) Brak możliwości dofinansowania kształcenia dzieci z rodzin najuboższych
- 8) Mała aktywność zawodowa środowisk popegeerowskich
- 9) Wysoki wskaźnik osób długotrwale pozostających bez pracy
- 10) „Dziedziczenie” bezrobocia

W zakresie problemów osób niepełnosprawnych w Powiecie Płońskim funkcjonuje Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przyjęty uchwałą Rady Powiatu nr XVIII/109/2004. Jego treść wyznacza cele i zadania dla Powiatu Płońskiego w zakresie problemów osób niepełnosprawnych.

W zakresie problemów osób długotrwale bezrobotnych i szczególnie kobiet, od 2002 roku w Powiecie Płońskim funkcjonuje powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy przyjęty uchwałą Rady Powiatu

Płońskiego nr XXXVI/244/2002 z 27.06.2002 roku. Program, opracowany na lata 2002-2006, realizuje cele i zadania powiatu w zakresie rynku pracy.

Poniżej przedstawiamy wybrane zadania w ramach zapobiegania wykluczeniu społecznemu: Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i szczególnie kobiet, na rynku pracy poprzez:

- Prowadzenie szkoleń w ramach działalności PUP
- Zatrudnianie w ramach prac interwencyjnych i robot publicznych
- Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Przeprowadzenia analizy rynku pracy pod kątem stworzenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych

Przeprowadzenie szkoleń podnoszących potencjał osób niepełnosprawnych jako pracowników

Doradztwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych.

Przygotowanie kadry wśród jednostek samorządu powiatowego, zajmującej się problematyką osób niepełnosprawnych

Praca z rodzinami gdzie występuje długotrwale bezrobocie

Likwidacja barier architektonicznych w budynkach i jednostkach samorządu powiatowego

Utworzenie warsztatów terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzierżążnia ma odzwierciedlenie w takich dokumentach strategicznych Gminy jak Strategia rozwoju Gminy Dzierżążnia, oraz w Lokalnym Planie Rozwoju Gminy Dzierżążnia na lata 2004-2013.

IV. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO

Podejmowane działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej uregulowano w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadania gminy obejmują między innymi zagadnienia:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Uszczegółowieniem zadań jest ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. Wynikające z niej obowiązki gmin przedstawiono w poniższej tabeli.

Zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

własne	zlecone
<ol style="list-style-type: none">1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;10) praca socjalna;11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach	<ol style="list-style-type: none">1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

chronionych;

13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;

14) dożywanie dzieci;

15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;

18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również :

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

V. RAPORT O STANIE GMINY DZIERŻĄŻNIA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina wiejska Dzierżążnia położona jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie płońskim. Gmina sąsiaduje:

- od wschodu z gminą Płońsk;
- od południa z gminą Naruszewo;
- od północy z gminą Baboszewo;
- od zachodu z gminami Bulkowo i Staroźreby w powiecie plockim.

Gmina zajmuje powierzchnię 102,1 km².

Administracyjnie gmina dzieli się na 29 jednostek pomocniczych (sołectw), z których 2 posiadają przypisane do nich wsie.

W roku 2007 gmina liczyła 4013 mieszkańców. Wskaźnik zaludnienia wynosił 39 os/km². Poniżej przedstawiono wykaz sołectw gminy Dzierżążnia w kolejności alfabetycznej.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	
		2006	2007
1	Błomino Gumowskie	163	167
2	Błomino-Gule	26	26
3	Błomino-Jeże	86	84
4	Chroścín	74	76
5	Cumino	104	110
6	Dzierżążnia	428	423
7	Gumowo	235	241
8	Kadłubowo	134	132
9	Korytowo	51	54
10	Kucice	259	260
11	Niwa	37	43
12	Nowa Dzierżążnia	180	180
13	Nowe Gumino	222	217
14	Nowe Kucice	366	376
15	Nowe Sarnowo	238	234
16	Pluskocin	43	43
17	Podmarszczyn	167	161
18	Pomianowo	125	127
19	Przemkowo	39	39
20	Rakowo	37	39
21	Sadkowo	103	104
22	Sarnowo-Góry	85	83
23	Siekluki	140	138
24	Skólatowo	25	26
25	Starczewo Wielkie	127	125

26	Starczewo-Pobodze	39	39
27	Stare Gumino	130	124
28	Wierzbica Pańska	121	124
29	Wierzbica Szlachecka	48	50
30	Wilamowice	169	168
Razem		4001	4013

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Dzierżążnia stan na 31.12.2007r

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Krajobraz i powierzchnia ziemi

Obszar gminy Dzierżążnia pod względem fizyczno – geograficznym przynależy do makroregionu Niziny Północnomazowieckiej, makroregion Wysoczyzna Płońska (podział wg J. Kondrackiego). Wysoczyzna Płońska to głównie równiny morenowe urozmaicone łańcuchem wzgórz morenowych i kemowych. O malowniczym położeniu gminy przesądza jej usytuowanie w obrębie trzech rzek – Dzierżążnicy, Żurawianki oraz Płonki.

Surowce mineralne

Warunki geologiczne gminy rozstrzygają o braku znaczących surowców mineralnych. Występują tu jedynie złoża naturalnych surowców okrucowych – piaski, żwiry i gliny zwałowe. Na terenie gminy nie udokumentowano jednak złóż tych surowców i wydobywane są one jedynie na drobne potrzeby lokalnej ludności. Są to jednak materiały o niewielkiej wartości technologicznej (niski punkt piaskowy, lokalnie duży stopień zapylenia i zaglinienia dla piasków oraz wysoki stopień zamarglenia i zanieczyszczenia dla glin). Eksploatację piasków rzecznych wyklucza na ogół niski poziom wody gruntowej.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Dzierżążnia przynależy do zlewni rzeki Wkry. Sieć hydrograficzna jest stosunkowo bogata i urozmaicona. Składają się na nią rzeki, strumienie i rowy melioracyjne. Największym z cieków jest Płonka przebiegająca równoleżnikowo z zachodu na wschód. Odwadnia ona ponad 90% powierzchni gminy. Wschodnią granicę gminy stanowi Żurawianka płynąca południkowo z południa na północ. W okolicy Przemkowa łączy się z Żurawianką II, po czym poza terenem gminy, w okolicy Płońska uchodzi do Płonki stanowiąc jej prawostronny dopływ. Całkowita długość wynosi 26.7 km, natomiast powierzchnia zlewni 177.7 km². Jednym z większych lewobrzeżnych dopływów Płonki jest Dzierżążnica o długości 13.9 km i powierzchni zlewni 389 km². Przepływa z północno-zachodniej na północno-wschodnią część gminy. Wymienione cieki posiadają z reguły płaskie, podmokłe dna oraz łagodne zbocza. Szerokość den doliny z reguły mieści się w granicach 150-200 m, a jedynie lokalnie rzeka Płonka na wysokości miejscowości gminnej osiąga szerokość 350 m.

Na terenie gminy znajduje się jeden niewielki zbiornik retencyjny, w dolinie rzeki Płonki (Wierzbica Pańska), wykorzystywany przez młyn w celach gospodarczych.

W obniżeniach terenowych, w obrębie poszczególnych dolin i ich dolinkach bocznych, występują rowy i kanały odwadniające oraz wody stagnujące w wyrobiskach poeksploatacyjnych żwirów i piasków.

Klimat

Wg R. Gumińskiego (podział na strefy rolniczo – klimatyczne) rejon gminy Dzierżążnia należy do wschodniej, chłodniejszej (mazowieckiej) części dzielnicy środkowej, która obejmuje dorzecza środkowej Warty i środkowej Wisły. Jest to obszar o najmniejszych w Polsce opadach rocznych (poniżej 500 mm). Według natomiast klasyfikacji Romera obszar gminy Dzierżążnia reprezentuje typ klimatu Wielkich Dolin charakteryzującej się niedoborem opadów.

Okres wegetacyjny (ze średnią temperaturą ponad 5⁰C) jest stosunkowo długi, gdyż trwa 210 dni – zaczyna się średnio 5 IV i trwa do 31 X. Podana charakterystyka gminy odnosi się do jej części wyniesionej ponad doliny i lokalne obniżenia, w miejscach niżej położonych panują niekorzystne warunki termiczne. Tereny te stanowią miejsca akumulacji i zalegania chłodnego powietrza i charakteryzują się występowaniem inwersji powietrza.

Na terenie gminy dominują wiatry zachodnie, które stanowią średnio w roku prawie 22% sumy wszystkich wiatrów. Drugim z kolei znaczącym kierunkiem (17% wszystkich wiatrów) są wiatry północno-zachodnie. Rzadziej obserwowane są wiatry z kierunku południowego.

Szata roślinna

Szata roślinna gminy Dzierżążnia jest wynikiem działalności człowieka. Antropopresja doprowadziła do znacznego ograniczenia areалу lasów na tym terenie. Obecnie zajmują one powierzchnię 387 ha, co stanowi jedynie 3,8 % powierzchni gminy. Jest to wskaźnik bardzo niski, zważywszy, że przyjmuje się, że na terenach nizinnych potrzeba dolesień występuje już przy wskaźniku 15 %. Dominującym typem lasistości jest bór świeży, bór świeży wilgotny, las mieszany świeży i las mieszany wilgotny. Drzewostany sosnowe, olszowe i brzozowe charakteryzują się średnią jakością drzewostanu. Przy tak niskiej lasistości szczególną ochroną należy otoczyć zadrzewienia przydrożne i śródpolne oraz występujące na terenie gminy parki podworskie i użytki ekologiczne.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Na terenie gminy znajduje się wiele pomników przyrody. Koncentrują się one w dwóch parkach podworskich: Cumino i Kucice.

W parku w Cuminie wiek większości drzew wskazuje, że zachowana kompozycja powstała przed około 100 laty. Dawny ogród dworski składał się z terenu o charakterze parkowym, oraz sadu, który był przedzielony szerokim rowem. Zinventaryzowany drzewostan przedstawia dużą wartość przyrodniczą i krajobrazową. Do najcenniejszych gatunków należą:

- brzozy brodawkowate;
- kasztanowce białe;
- świerki pospolite z wczesnych nasadzeń;
- topola;
- graby pospolite;
- grusze pospolite;
- jabłonie domowe;
- jesiony wyniosłe;
- klony pospolite;
- lipy drobnolistne;
- olsza czarna;

- świerk kłujący odmiana sina;
- topola czarna;
- topola późna.

Park - ogród dworski we wsi Kucice pochodzi z przełomu XIX i XX w. Został on wpisany do rejestru zabytków jako obiekt mający znaczenie dla historii sztuki ogrodniczej zasługujący na trwałe zachowanie. Drzewa rosnące w parku to między innymi:

- bukii pospolite odmiany purpurowej;
- klony srebrzyste;
- lipy drobnolistne.

Poza parkami na terenie gminy zarejestrowano pomniki przyrody żywej oraz pomniki przyrody nieożywionej (głazy narzutowe). Są to:

- trzy jesiony wyniosłe we wsi Pomianowo;
- trzy dęby szypułkowe we wsi Dzierżążnia;
- głaz narzutowy, granit różowy gruboziarnisty we wsi Pomianowo.

Zarejestrowane pomniki przyrody podlegają ścisłej ochronie i pozostają pod kontrolą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Jako użytki ekologiczne uznane zostały cenne przyrodniczo i krajobrazowo tereny podlegające ochronie o łącznej powierzchni 0.86 ha:

- użytek ekologiczny o powierzchni 0.25 ha zlokalizowany na gruntach wsi Nowe Kucice;
- użytek ekologiczny o powierzchni 0.61 ha zlokalizowany na gruntach wsi Siekluki.

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Dziedzictwo kulturowe gminy stanowią:

1. Obiekty kultury sakralnej

- Zespół kościoła filialnego pod wezwaniem Michała Archanioła w Kucicach składający się z kościoła drewnianego z lat 1783 – 1850, dzwonnicy murowanej z początku XX w., cmentarza przykościelnego i sali katechetycznej z pocz. XX w.,
- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Pankracego w Guminie składający się z kościoła murowanego z XV w. (przebudowanego w XVII i XX wieku), bramy i dzwonnicy murowanej z II poł XIX w., cmentarza przykościelnego, cmentarza parafialnego z XIX w.
- Zespół Kościoła Parafialnego pod wezwaniem św. Achacjusza w Skołatowie składający się z kościoła murowanego z 1927 r., ogrodzenia z dzwonnica z 1930 r., cmentarza przykościelnego, plebanii.

2. Stanowiska archeologiczne

- cmentarzysko neolityczne z ok. 2000 r. p.n.e. w Kucicach;
- cmentarzysko szkieletowe z XI w. w Podmarszczynie.

3. Parki podworskie

- park podworski w Cuminie;
- park podworski w Kucicach.

4. Zabytki kultury materialnej w postaci:

- zachowanych domów i budynków przyzagrodowych w miejscowościach: Niwa, Pomianowo, Gumowo, Kucice, Podmarszczyn, Gumino, Wierzbica i Wilamowice;
- młyn wodny drewniano – murowany we wsi Wierzbica Pańska.

4. TURYSTYKA

Gmina Dzierżążnia posiada duży potencjał turystyczny. Zapewniają to: czyste środowisko naturalne, brak przemysłu, stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna oraz niewielka odległość od aglomeracji warszawskiej. Uzupełnieniem jest piękno naturalnego krajobrazu Niziny Mazowieckiej oraz bogata tkanka kulturowa. Stąd też wynikają możliwości lokowania działalności agroturystycznej, co wymaga jednak inwestycji w niezbędną infrastrukturę (ścieżki rowerowe, zapewnienie atrakcji w postaci jazdy konnej, spływów kajakowych, pól namiotowych itp.).

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej. Powstające ścieki to ścieki socjalno - bytowe wynikające z zamieszkania ludzi oraz ścieki powstałe w wyniku prowadzonej działalności rolniczej. Nieczystości płynne gromadzone są w zamkniętych zbiornikach bezodpływowych i powinny być wywożone do punktów zlewnych oczyszczalni. Gospodarka ściekowa wymaga szybkich rozwiązań z uwagi na fakt, że gmina w całości jest zwodociągowana i postępującemu zużyciu wody nie towarzyszy rozwój sieci kanalizacyjnej. Na terenie gminy Dzierżążnia nie ma sieci kanalizacyjnej, budowa jej przewidziana jest w latach 2007-2013. Decyzją Wójta Gminy Nr. 6220-3/1/2003 z dnia 5 maja 2003r udzielono zezwolenia na odbieranie i transport stałych odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych z terenu gminy Dzierżążnia. W latach 2007 – 2010 przewidziana jest realizacja projektu w ramach RPO WM lub PROW budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2005 roku mieszkańcy gminy podpisali umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Płońsku na odbiór śmieci. W związku z tym zaistniała możliwość rozpoczęcia procesu zamykania gminnego wysypiska usytuowanego we wsi Pomianowo Dzierki które powstało w 1990 r. Składowisko nie posiada wyposażenia, oraz uszczelnień. Składowane odpady pochodzą z indywidualnych gospodarstw rolnych z terenu Gminy. Przewidywany rok zakończenia eksploatacji – 2009. Rekultywacja wysypiska następowała będzie w zależności od zasypywania, polegając na zalesianiu zasypanej części składowiska.

Gospodarka odpadami

W 2005 roku Gmina Dzierżążnia zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska doprowadziła do podpisania umów między mieszkańcami Gminy, a zakładem odbierającym nieczystości stałe i płynne.

Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę realizowane jest z 2 ujęć zlokalizowanych na terenie gminy. Są to ujęcia w Nowym Sarnowie (2 studnie głębinowe o wydajności ok. 100 m³/godz) oraz ujęcie w Kucicach (2 studnie głębinowe o wydajności 50m³/godz.). Funkcjonujące tam stacje uzdatniania wody zaopatrują 29 z 31 miejscowości gminy. Pozostałe 2 wsie, tj. Chrościn i Podmarszczyń korzystają z SUW we Włókach znajdującej się w sąsiedniej gminie Bulkowo. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągu wynosi w gminie Dzierżążnia 136,8 km, przyłączy zaś 30,2 km doprowadzających wodę do ponad dziewięciuset odbiorców. Praktycznie cały obszar gminy jest zwodociągowany, a brak wody bieżącej w jednostkowych gospodarstwach wynika z indywidualnych decyzji ich

właścicieli, przy czym najczęstszą przyczyną braku podłączenia do wodociągu jest bariera kosztowa po stronie końcowych użytkowników. Osiągnięty prawie 100% wskaźnik zwodociągowania jest znacznie wyższy niż średnia powiatowa czy wojewódzka.

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Energia dostarczana jest za pomocą sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia poprzez linie napowietrzne 220 kV i 110 kV.

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi. Ponadto należy zauważyć, że przebieg linii wysokiego napięcia skutkuje koniecznością stosowania daleko idących ograniczeń w planowaniu przestrzennym, z uwagi na towarzyszące przebiegowi linii strefy ochronne.

Gazownictwo

Przez teren gminy przebiega linia przesyłowa gazociągu wysokiego ciśnienia Rembelszczyzna – Włocławek. W Dzierżąni usytuowano stację redukcyjno – pomiarową I stopnia oraz zbudowano sieć rozdzielczą średniego ciśnienia, która zaopatruje w gaz mieszkańców tej miejscowości. Na terenie gminy znajduje się ok. 4800 mb sieci gazowej średniego ciśnienia. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan – butan w butlach lub w zbiornikach przydomowych.

Poprawa jakości powietrza

Powietrze atmosferyczne oprócz wód powierzchniowych jest najbardziej wrażliwym na zanieczyszczenia komponentem środowiska, a jednocześnie bezpośrednio decydującym o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin.

Gmina Dzierżąnia jest gminą typowo rolniczą. Poza niewielkimi oddziaływaniami zanieczyszczeń przenoszonych spoza jej terenu wpływ na jakość powietrza mają lokalne źródła emisji zanieczyszczeń.

Są to przede wszystkim:

- niskie emitory z kotłowni gospodarstw domowych opalanych przede wszystkim węglem,
- emitory z zakładów przetwórczych i usługowych,
- źródła mobilne (pojazdy samochodowe),
- odory wynikające z prowadzonej działalności rolniczej.

Drogi

Na sieć drogową gminy składają się drogi krajowe, drogi powiatowe oraz gminne.

Łączna długość dróg na terenie gminy wynosi łącznie 203,3 km, z czego na drogę krajową nr 10 "Bydgoszcz-Płońsk" przypada 9,9 km, na sieć dróg powiatowych 48,5 km, zaś długość dróg gminnych wynosi 144,9 km.

Oś komunikacyjną gminy stanowi droga krajowa nr 10, przez nią gmina włączona jest w układ transportowy kraju. Docelowo, po budowie autostrady A1, droga nr 10 stać się ma dwujezdniową drogą ekspresową. Intensywne natężenie ruchu na drodze nie pozostaje bez wpływu na jej stan techniczny. Nawierzchnia wymaga pilnych prac remontowych i konserwacyjnych. Uzupełnieniem układu komunikacyjnego gminy są drogi powiatowe i gminne. Te ostatnie obsługują głównie zabudowę rozproszoną i kolonijną i w większości pozostają nieutwardzone. Jedynie 35,90 km (ze 144,9) posiada nawierzchnię bitumiczną. Pozostałe mają nawierzchnię żwirową bądź gruntową i są okresowo profilowane i niwelowane. Władze Gminy pozyskują fundusze (UE i środki krajowe) na ciągłe poprawianie gminnej infrastruktury drogowej

Przewozy pasażerów

Drogowe przewozy pasażerów na terenie gminy zapewnia PKS Płońsk. Dzięki niemu możliwe jest dotarcie do większości miejscowości gminy. Po dotarciu do Płońska możliwe są połączenia z Warszawą, Ciechanowem, Płockiem, Gdańskiem i innymi miejscowościami.

Na terenie gminy komunikacja lotnicza, kolejowa i wodna nie występuje.

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu następujących stacji bazowych telefonii komórkowej:

- ORANGE;
- ERA GSM;
- PLUS GSM.

6. GOSPODARKA

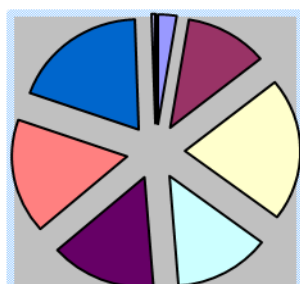
Gmina Dzierżążnia przynależy do regionu o podstawowej funkcji rolniczej i dlatego też dominuje gospodarka rolna. Sprzyjają temu dobre gleby (wysokie wskaźniki bonitacji), w miarę korzystne warunki klimatyczne (dobre nasłonecznienie, łagodny klimat) oraz ukształtowanie powierzchni (łagodna rzeźba terenu). Ograniczeniem jest stosunkowo niewielka ilość opadów atmosferycznych, jednak w okresie wegetacji przypada ich maksimum.

Rolnictwo

Na obszarze gminy dominującą, a właściwie jedyną formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się stosunkowo dużą średnią wielkością gospodarstwa (najwięcej jest gospodarstw o powierzchni pomiędzy 10 i 15 ha.)

Na terenie gminy Dzierżążnia jest 925 gospodarstw rolnych o następującej strukturze powierzchni użytków rolnych

Struktura powierzchniowa gospodarstw rolnych

- do 1 ha
- od 1 do 2 ha
- od 2 do 5 ha
- od 5 do 7 ha
- od 7 do 10 ha
- od 10 do 15 ha
- od 15 do 50 ha
- pow 50 ha

Dane Urzędu Gminy w Dzierżąni na dzień 2008.02.07

Największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni od 2 do 5 ha użytków rolnych (21,2 %) , następną grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni użytków pomiędzy 15 a 50 ha (19,1%) najmniej liczne są gospodarstwa o powierzchni powyżej 50 ha (0,54%) i użytkach rolnych do 1 ha (2,1%).

Widoczna jest zmiana struktury powierzchniowej gospodarstw rolnych. Zmniejszającą się dochodowość produkcji rolnej przyczynia się do tego że rolnicy poszukują dodatkowych źródeł dochodu,

Produkcja roślinna i zwierzęca.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny przemysłowe (rzepak) okopowe, rośliny z przeznaczeniem na kiszonki (kukurydza, trawy) i warzywa. Wynika to z przydatności gleb, warunków klimatycznych (niski wskaźnik opadów atmosferycznych) oraz opłacalności produkcji. Na terenie Gminy zlokalizowana jest specjalistyczna produkcja mięty pieprzowej oraz innych roślin zielarskich (rumianku, kozłka lekarskiego). W procesie uprawy tych roślin wymagany jest doży nakład pracy ludzkiej, gdyż zioła te nie mogą zawierać substancji szkodliwych w swoim składzie.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Jest to konsekwencją struktury zasiewów (zboża) oraz udziału użytków zielonych w ogólnej ilości użytków rolnych. Wysoki odsetek gospodarstw utrzymujących oba typy produkcji wskazuje na brak specjalizacji w hodowli. Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowało aż 245 gospodarstw rolnych.

Rolnicy gospodarujący w gminie Dzierżąnia w 2002 r. dysponowali 777 ciągnikami rolniczymi, 40 samochodami ciężarowymi, 89 kombajnami zbożowymi, 162 kombajnami ziemniaczanymi i 44 kombajnami buraczanymi. W związku z możliwością otrzymania zwrotu części kosztów poniesionych na zakup maszyn i urządzeń z funduszy unijnych, nastąpił znaczny wzrost nowych maszyn kupowanych przez rolników.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Z uwagi na fakt, że gmina jest gminą typowo rolniczą mało jest podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości. Główne rodzaje prowadzonej działalności to handel detaliczny i hurtowy, warsztaty naprawcze, usługi budowlane, transport, gospodarka magazynowa i łączność.

Choć ilość podmiotów gospodarczych systematycznie wzrasta w niewielkim stopniu przekłada się to na wzrost liczby miejsc pracy.

Handel

Sieć sklepów na terenie gminy Dzierżążnia jest dobrze rozwinięta i dostosowana do potrzeb lokalnego rynku. Dominują placówki oparte na samozatrudnieniu prowadzących je osób i ich rodzin. W 2003 r. na terenie gminy funkcjonowały 29 sklepów zatrudniających 41 osób.

7. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- wysoki poziom wykształcenia mieszkańców;
- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowaniem wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

Liczba ludności w gminie systematycznie spada. Przesądza o tym ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy na przestrzeni 9 ostatnich lat.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	4173	49	57	-8	-12
1997	4142	54	42	12	-19
1998	4128	51	54	-3	-34
1999	4104	48	47	1	-32
2000	4016	44	45	-1	-13
2001	4005	36	57	-21	7
2002	4004	52	58	-6	4
2003	3982	50	65	-15	-10
2004	3935	33	43	-10	-23

2005	4007	36	53	-17	-24
2006	4001	38	48	- 10	0
2007	4013	34	50	- 16	+ 20

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy w Dzierżąni stan na

31.12.2007

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2002 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	226	106	120
5-9 lat	280	143	137
10-14 lat	352	175	177
15-19 lat	301	170	131
20-24 lata	269	150	119
25-29 lat	259	140	119
30-34 lata	250	139	111
35-39 lat	248	117	131
40-44 lata	294	167	127
45-49 lat	253	128	125
50-54 lata	220	117	103
55-59 lat	187	88	99
60-64 lata	208	106	102
65-69 lat	188	90	98
70-74 lata	204	87	117
75-79 lat	130	51	79
80-84 lata	78	37	41
Powyżej 85	51	9	42
Razem	3998	2020	1978

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis

Powszechny 2002 r.

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 10 a 14 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa	osoby	% ogółu
Wiek przedprodukcyjny:	1025	25,64
- kobiety	507	12,68
- mężczyźni	518	12,96
Wiek produkcyjny:	2220	55,53
- kobiety	992	24,81
- mężczyźni	1228	30,72
Wiek produkcyjny mobilny	1454	36,37
- kobiety	665	16,63
- mężczyźni	789	19,74
Wiek produkcyjny niemobilny:	766	19,16
- kobiety	327	8,18
- mężczyźni	439	10,98
Wiek poprodukcyjny:	753	18,83
- kobiety	479	11,98
- mężczyźni	274	6,85
Ogółem	3998	100

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Poziom wykształcenia ludności

Rolniczy charakter gminy widać również w poziomie wykształcenia jego mieszkańców. Prowadzący gospodarstwa rolne najczęściej nie legitymują się wykształceniem rolniczym. Poniżej przedstawiono rodzaj kwalifikacji rolniczych osób prowadzących gospodarstwa rolne.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób
wyższe rolnicze	13
policealne rolnicze	0
średnie zawodowe rolnicze	72
zasadnicze zawodowe rolnicze	171
kurs rolniczy	195
brak wykształcenia rolniczego	278

* Podstawa: Dane GUS Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Poziom bezrobocie

Większość mieszkańców gminy zatrudnionych jest w rolnictwie. Ten dział gospodarki generuje niewielką ilość miejsc pracy i charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w wypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (turystyka, agroturystyka, przetwórstwo produktów rolnych), bądź na terenie pobliskiego Płońsku.

Dynamika bezrobocia w gminie Dzierżążnia

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31.12.2000 r.	304	161	66	21
31.12.2001 r.	352	170	56	14
31.12.2002 r.	382	178	55	10
31.12.2003 r.	360	166	44	11
31.12.2004 r.	334	152	29	5
30.06.2005 r.	297	141	44	17
31.12.2006 r.	240	115	43	13
31.12.2007 r.	223	111	36	13
30.06.2008 r.	185	97	22	11

*Podstawa: dane PUP w Płońsku

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że niemal 80% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Bezrobocie jest jednym z najtrudniejszych do rozwiązania i najbardziej brzemiennym w skutki z problemów społecznych. Obok swego wymiaru ekonomicznego generuje ono zagrożenia w dziedzinie ochrony zdrowia, złego samopoczucia jednostki, braku afirmacji dla świata, alienację oraz jest przyczyną wielu patologii takich jak: przestępczość, alkoholizm, przemoc w rodzinie. Niestety rozwiązanie tego problemu zależy od działań systemowych na poziomie centralnym.

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Płońsku.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy zlokalizowano wyposażony w radiowóz rewir dzielnicowy, zatrudniający trzech funkcjonariuszy. Teren gminy został podzielony na 3 rewiry służbowe.

Ilość wykroczeń kształtuje się na poziomie średniej krajowej. Dominują kradzieże, pobicia, uszkodzenia mienia, włamania, nietrzeźwi kierowcy.

Z przestępstw kryminalnych odnotowano w ostatnich latach pobicia, rozboje, zabójstwa. Wskaźnik wykrywalności przestępstw jest na poziomie 84,3%, po linii kryminalnej 70,7% w 2003 roku. Na terenie gminy działa jedna dyskoteka, która stwarza problemy w zakresie porządku publicznego. Dużym zagrożeniem są niebezpieczeństwa komunikacyjne związane z ruchem drogowym na przebiegającej przez gminę drodze krajowej nr 10.

Na terenie gminy Dzierżążnia działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej zrzeszających w swoich szeregach 205 członków. Przy jednostce OSP Podmarszczyn i OSP Kucice działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Wszystkie jednostki są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym jako stowarzyszenia i posiadają osobowość prawną. Miejscem zbiórek i zebrań (nie tylko strażackich) są remizy, którymi dysponuje 7 jednostek strażackich.

Wszystkie jednostki są mobilne dzięki samochodom strażackim typu:

- OSP Dzierżążnia działa w ramach Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego i wyposażona jest w samochód pożarniczy JELCZ GCBA 6/3/2 z autopompą oraz w roku 2007 został zakupiony lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Ford.
- OSP Podmarszczyn posiada samochód pożarniczy STAR 200 z motopompą.
- OSP Kadłubowo posiada samochód pożarniczy STAR 26P GBAM 2/8/8 z autopompą

Ochrona zdrowia

Opiekę medyczną mieszkańcom Gminy Dzierżążnia zapewnia Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dzierżążni w zakresie leczenia otwartego na który składają się dwa ośrodki zdrowia: Ośrodek Zdrowia w Kucicach i Ośrodek Zdrowia w Dzierżążni.

Natomiast w leczeniu zamkniętym obsługę ludności gminy spełnia Samodzielny Publiczny Zespół Zakład Opieki Zdrowotnej w Płońsku. W budynku Urzędu Gminy funkcjonuje prywatny punkt apteczny. Opieka specjalistyczna oraz leczenie zamknięte dostępne są w pobliskim Płońsku.

Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Dzierżążni (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum);
- Szkoła Podstawowa w Kucicach.

Stan obiektów jest dość zróżnicowany, zarówno pod względem posiadanego wyposażenia, jak i aktualnego stanu technicznego. Szkoły są sukcesywnie rozbudowywane. W szkolnictwie podstawowym zatrudnionych jest 29 nauczycieli, w gimnazjalnym - 10.

W celu zapewnienia uczniom nowoczesnych źródeł informacji Zespół Szkół w Dzierżążni wyposażony jest w salę komputerową (24 stanowiska) oraz dodatkowo w każdej sali gimnazjum znajduje się stanowisko komputerowe. Wszystkie komputery mają połączenie do Internetu. Szkoła prowadzi nauczanie dwóch języków obcych: w szkole podstawowej obowiązkowy rosyjski i nadobowiązkowy angielski, w gimnazjum obowiązkowy angielski i nadobowiązkowy rosyjski. Zaplecze sportowe przy Zespole Szkół w Dzierżążni stanowi sala gimnastyczna, dzięki której rozwija swą działalność Uczniowski Klub Sportowy. W Gminie Dzierżążnia działają dwie placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa w Kucicach oraz Zespół Szkół w Dzierżążni w skład którego wchodzi podstawówka i gimnazjum). W roku szkolnym 2007/2008 uczęszczają do: .

Opiekę pedagogiczną nad uczniami naszej gminy sprawuje 39 nauczycieli.

Zapewnienie optymalnych warunków nauki, oraz rozwój kultury fizycznej jest celem władz samorządowych naszej gminy, dlatego podjęto decyzje o rozbudowie obydwu

placówek oświaty. Placówki te w latach 2000-2007 zostały wyposażone w nowoczesne obiekty sportowe (sale gimnastyczne i wielofunkcyjne boiska o nawierzchni z trawy syntetycznej). W każdej szkole jest sala komputerowa z dostępem do Internetu.

Szkolnictwo publiczne podstawowe i gimnazjum w roku szkolnym
2008/2009

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1	Liczba szkół podstawowych	2
2	Liczba oddziałów szkół podstawowych	17
3	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	265
4	Liczba gimnazjów	1
5	Liczba uczniów gimnazjum	179
6	Liczba oddziałów gimnazjum	7
7	Razem uczniów	444
8	Przedszkola	-
9	Liczba wychowanków w przedszkolach	-
10	Liczba oddziałów „0”	2
11	Liczba dzieci w oddziałach „0”	39

*Podstawa: dane Urzędu Gminy Dzierżążnia 2008 r.

Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież najczęściej kontynuuje naukę w szkołach zlokalizowanych w Płońsku.

Z ośrodków akademickich najczęściej wybierana jest Warszawa.

Kultura

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom kultury. Działalność kulturalna opiera się na funkcjonowaniu szkół, gdzie organizowane są konkursy i imprezy kulturalne z udziałem mieszkańców gminy. Władze gminne są również organizatorem dorocznego festynu sportowo – rekreacyjnego z grami i konkursami dla dzieci i dorosłych.

Biblioteki

W budynku Urzędu Gminy w Dzierżążni ma swoją siedzibę Gminna Biblioteka Publiczna a punkt biblioteczny jest zlokalizowany w Szkole Podstawowej w Dzierżążni. Placówki posiadają w swoich zbiorach ponad 8100 woluminów o różnej tematyce: od lektur szkolnych po literaturę popularnonaukową i słowniki oraz encyklopedie. W 2008 roku w GBP w Dzierżążni zostały zrealizowany ogólnokrajowy program „IKONKA” dzięki któremu zainstalowano trzy stanowiska komputerowe ze stałym podłączeniem do

internetu. Młodzież i dzieci oraz osoby zainteresowane mogą korzystać bezpłatnie z zasobów internetowych.

Opieka społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizowane są w gminie Dzierżążnia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki stałe, rodzinne i pielęgnacyjne. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie starzy i samotni. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku oraz funkcjonujący na terenie powiatu CARITAS.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ubóstwo	29	28	35	38	31	29	86	91	99	85	59	38
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	10	15	2	0	0	0	39	63	2	0	0	0
Bezrobocie	83	104	97	86	89	68	311	388	354	331	339	256
Niepełnosprawność	63	68	35	36	34	35	105	115	74	65	66	56
Długotrwała lub ciężka choroba	23	20	26	20	32	28	69	50	89	64	103	93
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	48	31	23	27	36	29	164	84	65	61	111	88
w tym: - rodziny niepełne	11	6	6	5	8	11	34	14	16	15	22	36
-rodziny wielodzietne	14	5	2	4	12	7	86	35	13	15	68	43
Alkoholizm	15	19	20	23	20	19	47	55	60	66	50	37
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	1	0	0	2	1	3	1	0	0	2
Kłęsa żywiłowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0	2	10	9	2	0	0	11	36	37	9
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2005 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie - z zakresu ustawy o pomocy społecznej			
- zasiłki stałe	84.000	83.470	99,4
- usługi opiekuńcze specjalistyczne	17.000	14.168	83,3
Zadania zlecone gminie - zasiłki rodzinne i dodatki oraz zasiłki pielęgnacyjne, zaliczka alimentacyjna	502.359	491.174	97,8
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	7.250	7.225	99,7
Zadania własne gminy:			
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	20.000	19.770	98,9
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	27.000	24.374	90,3
- środki własne na dożywianie dzieci w szkole	47.000	24.406	51,9
- dotacja na zasiłki okresowe	29.000	29.000	100
- środki własne na zasiłki okresowe	5.000	3.105	62,1

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość świadczeń [2005 r.]	osób/ilość
Zasiłki stałe	83.470	20 / 219	
Zasiłki rodzinne i dodatki	396.359	277 rodzin / 5818	
Zasiłki pielęgnacyjne	49.536	69 / 344	
Zasiłki okresowe	29.000	55 / 207	
Składki na ubezpiecz. zdrowotne	7.225	21 / 223	
Składki na ubezpiecz. emerytalno – rentowe	1.366	1 / 10	
Zaliczka alimentacyjna	16.133	14 / 68	
Świadczenia pielęgnacyjne	14.266	3 / 35	
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	13.514	Nie dotyczy	
Usługi opiekuńcze specjalistyczne	14.168	1 / 1086	
Dożywianie dzieci - program	24.374	151 / 10177	
Ogółem dotacja	649.411		

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2006 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie - z zakresu ustawy o pomocy społecznej			
- zasiłki stałe	78.000	77 590	99,47
- usługi opiekuńcze specjalistyczne	17 000	14 267	83,92
Zadania zlecone gminie - zasiłki rodzinne i dodatki oraz zasiłki pielęgnacyjne, zaliczka alimentacyjna	888 500	888 340	99,98
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	6 900	6 900	100
Zadania własne gminy:			
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	53 000	31 959	60,30
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	31 800	29 369	92,36
- środki własne na dożywianie dzieci w szkole	21 200	19 947	94,09
- dotacja na zasiłki okresowe	37 000	36 981	99,95
- środki własne na zasiłki okresowe	-	-	-

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość świadczeń [2006 r.]	osób/ilość
Zasiłki stałe	77 590	20 / 214	
Zasiłki rodzinne i dodatki	684 552	287 rodzin / 10262	
Zasiłki pielęgnacyjne	126 486	76 / 860	
Zasiłki okresowe	36 981	52 / 197	
Składki na ubezpiecz. zdrowotne	6 900	23 / 216	
Składki na ubezpiecz. emerytalno – rentowe	956	4 / 7	
Zaliczka alimentacyjna	42 145	10 / 178	
Świadczenia pielęgnacyjne	13 216	4 / 33	
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	20 985	1 pracownik zatrudniony	
Usługi opiekuńcze specjalistyczne	14 267	1 / 1086	
Dożywianie dzieci - program	31 800	156 / 21734	
Ogółem dotacja	1055 878	-	

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2007 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie - z zakresu ustawy o pomocy społecznej			
- zasiłki stałe	84.000	82 258	
- usługi opiekuńcze specjalistyczne	28 075	21 857	77,85
Zadania zlecone gminie - zasiłki rodzinne i dodatki oraz zasiłki pielęgnacyjne, zaliczka alimentacyjna	1 015 000	1 010 995	99,61
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	8 600	8 392	97,58
Zadania własne gminy:			
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	26 000	22 162	85,24
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	28 200	25 132	89,76
- środki własne na dożywianie dzieci w szkole	18 800	18 796	99,98
- dotacja na zasiłki okresowe	34 000	33 989	99,97
- środki własne na zasiłki okresowe			

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość świadczeń [2007 r.]	osób/ilość
Zasiłki stałe	82 258	20 / 211	
Zasiłki rodzinne i dodatki	776 762	263 rodzin / 10117	
Zasiłki pielęgnacyjne	143 055	78 / 935	
Zasiłki okresowe	33 989	44 / 178	
Składki na ubezpiecz. zdrowotne	8 392	24 / 237	
Składki na ubezpiecz. emerytalno – rentowe	4 243	4 / 33	
Zaliczka alimentacyjna	30 390	10 / 124	
Świadczenia pielęgnacyjne	27 272	8 / 65	
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	29 273	1 pracownik zatrudniony	
Usługi opiekuńcze specjalistyczne	21 857	2 / 1370	
Dożywianie dzieci - program	25 123	128 / 17 839	
Ogółem dotacja	1 182 623		

Działalność Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej w Dzierżąni

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżąni (GOPS) działa na podstawie :

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /tj. Dz. U .Nr 115 poz. 728 z 2008 roku/.
2. Uchwały Rady Gminy w Dzierżąni nr 17/III/90 z dnia 12.07.1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżąni .
3. Uchwały Nr 95/XVI/ 2008 Rady Gminy w Dzierżąni z dnia 29 października 2008 roku w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżąni.

GOPS realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej określone głównie takimi ustawami jak:

1. Zadania własne Gminy i zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej tj. Dz. U .Nr 115 poz. 728 z 2008 roku
2. zadania z zakresu świadczeń rodzinnych wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych / Dz. U. Nr 228 z 2003 r. poz. 2255 z póź. zm./.
3. zadania wynikające z ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia / Dz. U. Nr 45 z 2003 r., poz. 391 z póź. zm./.
4. zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów / Dz. U. Nr 192 z 2007 r. poz. 1378 /.

5. zadania wynikające z innych ustaw szczególnych.

Celem działalności GOPS jest:

1. zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
2. doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem,
3. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

Ośrodek zatrudnia 12 osób. Placówką kieruje kierownik wspierany przez 2 pracowników socjalnych, 2 specjalistycznych opiekunów domowych oraz 5 opiekunów domowych., 1 asystenta pracy socjalnej, 1 pracownik do spraw obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Specjalistyczne wykształcenie kadry merytorycznej, doświadczenie zawodowe i zaangażowanie poparte właściwą organizacją pracy gwarantują, że w ramach posiadanych, ograniczonych środków osiągnęte są maksymalne efekty społeczne.

VI. ANALIZA SWOT

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Z uwagi na wagę zagadnienia należy przy tym korzystać ze sprawdzonych metod. Planowanie strategiczne powinno zostać podporządkowane następującym regułom:

- nazwanie, określenie, zdefiniowanie problemu (to, jak zdefiniujemy problem w dużym stopniu określa, które cele i metody powinny być zastosowane, aby ocenić przydatność alternatywnych rozwiązań. Ma to bezpośredni wpływ na wybór konkurencyjnych opcji);

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szanse
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

- przyjęcie kryteriów ewaluacyjnych (pod jakimi względami będziemy porównywali ze sobą i oceniali sposoby rozwiązania);
- określenie konkurencyjnych sposobów postępowania (zakładamy, że zawsze da się wyróżnić kilka sposobów rozwiązania problemu, należy je też opisać ze szczegółami);
- prezentacja alternatyw i ich selekcja (w tym kroku następuje ocena alternatyw według ustalonych kryteriów ewaluacyjnych i wybór jednej z nich);
- bieżące monitorowanie i ewaluacja wyników wybranej do realizacji polityki (po wyborze sposobu rozwiązania konieczną jest stała ocena czy przyjęte rozwiązanie wpływa w zamierzony sposób na rzeczywistość społeczną).

W praktyce najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji. Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają:

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji (np. wysoki poziom wiedzy kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony – to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans i możliwości rozwojowych organizacji, na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji działań. itp.)

Szanse – to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia – to negatywne zjawiska wyływające z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.)

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT. Wybór poszczególnych dziedzin do tabel analizy SWOT warunkowany jest tematem opracowania i wiąże się z tymi sferami funkcjonowania gminy, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na politykę społeczną.

W celu uszczegółowienia potrzeb mieszkańców przeprowadzona została ankieta .

Z analizy zapisów w ankietach wynika że ważnymi problemami społecznymi w obszarze edukacji jest :

1. Brak placówek wychowania przedszkolnego
2. Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
3. Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne

W obszarze problemów społecznych rodzin wytypowano następujące zagrożenia:

1. Alkoholizm
2. Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego

W obszarze problemów społecznych osób starszych

1. Izolacja społeczna
2. Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu.

W zakresie problemów społecznych opieki zdrowotnej

1. Mała liczba lekarzy specjalistów
2. Ograniczona liczba wizyt domowych

Z zaproponowanej listy zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy Dzierżążnia została sklasyfikowana hierarchia zadań do realizacji:

1. Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego
2. Utworzenie Gminnego Centrum Pomocy Mieszkańcom
3. Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psychologiczno-pedagogicznego
4. organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym
5. Utworzenie świetlic wiejskich
6. poszerzenie oferty i opieki medycznej przez SP ZOZ w Dzierżążni
7. Utworzenie Gminnego Domu Kultury

Przeprowadzona analiza ankiet wskazała kierunki realizacji usług społecznych w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich.

TABELE ANALIZY SWOT

Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY DZIERŻĄŻNIA	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Ekologiczne, indywidualne rolnictwo o wysokich możliwościach adaptacyjnych. Wysoki stopień zwodociągowania gminy umożliwiający nowoczesną produkcję rolną. Możliwa do zagospodarowania nadwyżka wykwalifikowanej siły roboczej. Oferta dla inwestorów i przygotowanie terenów pod inwestycje. Dogodne powiązania komunikacyjne – Droga krajowa nr 10.</p>	<p>Niewielkie możliwości dywersyfikacji prowadzonej działalności gospodarczej. Braki w infrastrukturze – brak kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Brak gospodarstw agroturystycznych, promocji turystyki. Niewielki popyt wewnętrzny wynikający z niskich dochodów mieszkańców gminy. Degradacja zawodu rolnika.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Możliwości rozwojowe wynikające z wykorzystania wspólnotowych funduszy strukturalnych. Polityka władz gminy, przyjazna inwestorom i ukierunkowana na rozwój Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym.</p>	<p>Brak konsekwentnej i długofalowej polityki państwa oraz wizji dla rozwoju samorządności w Polsce. Niewłaściwe rozwiązania prawne i brak zachęt dla inwestorów. Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych. Istnienie wielu gmin o zbliżonym profilu społeczno – gospodarczym konkurujących o fundusze i inwestorów. Brak wystarczających środków stanowiących udział własny a będących warunkiem aplikowania o fundusze z programów pomocowych.</p>

Tabela nr 2 - DETERMINANTY DEMOGRAFICZNE W GMINIE DZIERŻĄŻNIA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wysoki odsetek ludzi młodych wśród ludności gminy.</p> <p>Dążenie dużych grup ludności do zdobywania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.</p> <p>Istnienie grupy lokalnych liderów, społeczników, aktywistów w miejscowościach gminy.</p>	<p>Brak rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Niezadowalająca sytuacja ekonomiczna sporej części ludności.</p> <p>Zanikające formy organizacji czasu wolnego w różnych kategoriach wiekowych</p> <p>Postawa roszczeniowa, brak współpracy, izolacja.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Możliwości aktywizacji osób biernych społecznie, nieuczestniczących w życiu społecznym.</p> <p>Coraz bogatsza i tańsza oferta na rynku usług edukacyjnych.</p> <p>Możliwości wykorzystania funduszy pomocowych.</p> <p>Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju.</p> <p>Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych („becikowe”).</p> <p>Prorodzinna polityka państwa.</p>	<p>Perspektywa niżu demograficznego.</p> <p>Zahamowanie rozwoju na poziomie makroekonomicznym.</p> <p>Ucieczka najlepiej wykształconych i najbardziej dynamicznych grup społecznych do ośrodków miejskich.</p> <p>Tendencja do osłabiania się więzi międzyludzkich i zamykania się rodzin.</p> <p>Niewielki odsetek klasy średniej wśród ogółu ludności gminy.</p> <p>Wyłączenie młodych ludzi z życia publicznego.</p> <p>Wzrastający poziom agresji.</p>

Tabela nr 3– BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY DZIERŻĄŻNIA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wzrost aktywności społecznej skutkujący zwiększeniem się liczby przedsiębiorstw.</p> <p>Pozytywny wpływ działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku.</p> <p>Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy.</p>	<p>Wysoki poziom bezrobocia.</p> <p>Wysoki, sięgający 80%, odsetek osób bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku.</p> <p>Niewielki przyrost miejsc pracy na terenie gminy.</p> <p>Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Niewystarczające kwalifikacje dużej grupy bezrobotnych.</p> <p>Migracja młodych.</p> <p>Wygaśnięcie tradycyjnych form spotkań sąsiedzkich.</p>

Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie możliwości wynikających z dostępnych szkoleń.</p> <p>Programy aktywizacji osób bezrobotnych.</p> <p>Wzrost ilości miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego.</p>	<p>Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem.</p> <p>Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy.</p> <p>Zagrożenia wynikające z braku wykwalifikowanej siły roboczej będące skutkiem absorpcji przez zagraniczne rynki pracy</p> <p>Dysproporcja w statusie ekonomicznym powoduje zamykanie się ludzi, wycofywanie z życia społecznego.</p>

Tabela nr 4– STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY DZIERŻĄZNIA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Kompetentna i fachowa kadra nauczycielska w szkołach gminy.</p> <p>Wykorzystanie nowoczesnych metod nauczania oraz dostęp szkół do Internetu.</p> <p>Czyste środowisko naturalne.</p> <p>Walory krajobrazowe wsi mazowieckiej</p> <p>Liczne obiekty dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>Niedostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy.</p> <p>Brak promocji turystycznej w gminie.</p> <p>Brak Gminnego Domu Kultury.</p> <p>Brak niezbędnej infrastruktury turystycznej w postaci ścieżek rowerowych, obiektów gastronomicznych, pól namiotowych itp.</p> <p>Brak środków na odrestaurowanie obiektów zabytkowych.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Możliwości wykorzystania funduszy stypendialnych.</p> <p>Wykorzystanie multimediiów w procesach dydaktycznych.</p> <p>Sięgnięcie po europejskie fundusze pomocowe.</p>	<p>Niedostatecznie rozbudzone ambicje edukacyjne rodzin zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Niewystarczająca dotacja centralna na cele oświatowe.</p> <p>Brak środków na funkcjonowanie instytucji</p>

Powołanie stowarzyszeń i instytucji kulturalnych, nastawionych na pielęgnowanie lokalnych tradycji.	kultury. Brak zrozumienia i zainteresowania kulturą sporej części społeczeństwa realizującego swe aspiracje kulturalne za pomocą telewizji i Internetu.
---	--

Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Kompetentne, prężne i ukierunkowane prorozwojowo władze gminy.</p> <p>Współdziałanie funkcjonariuszy policji i straży pożarnej z władzami gminy i społecznością lokalną.</p> <p>Wskaźnik przestępczości poniżej średniej krajowej.</p> <p>Efektywne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.</p>	<p>Niezadowalający poziom technicznego wyposażenia służb ratowniczych i porządkowych.</p> <p>Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej.</p> <p>Brak motywacji osób zagrożonych wykluczeniem do podejmowania działań mających na celu poprawę własnej sytuacji.</p> <p>Niekorzystne tendencje polegające na dziedziczeniu ubóstwa i patologii.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Możliwości wykorzystania środków unijnych.</p> <p>Wzrost nakładów na bezpieczeństwo i politykę społeczną będący owocem wzrostu gospodarczego.</p> <p>Wdrażanie nowych metod polityki społecznej i szkolenia pracowników GOPS.</p>	<p>Niekorzystne tendencje dotyczące wzrostu przestępczości, zwłaszcza wśród nieletnich.</p> <p>Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych.</p> <p>Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji.</p> <p>Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.</p> <p>Przemoc w domu.</p> <p>Trudność w spełnianiu coraz wyższych standardów życia materialnego.</p> <p>Alkohol jako doraźna ucieczka od problemu jako zjawiska społecznego</p> <p>Trudności w znalezieniu miejsca dla siebie, sensu działania.</p>

**Tabela nr 6– UWARUNKOWANIA OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE GMINY
DZIERŻĄŻNIA**

Mocne strony	Słabe strony
<p>Czyste środowisko naturalne niewywierające negatywnego wpływu na stan zdrowia mieszkańców gminy. Działalność gminnej placówki ochrony zdrowia. Brak występowania chorób zawodowych.</p>	<p>Niewystarczające poziom dofinansowania usług medycznych przez NFZ. Niedobory infrastruktury służby zdrowia. Zwiększanie się liczby osób powyżej 60 roku życia. Brak profilaktyki zdrowotnej. Coraz trudniejszy dostęp do bezpłatnej specjalistycznej służby zdrowia.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Podjęmowane na szczeblu centralnym programy profilaktyki zdrowotnej. Zwiększenie nakładów na służbę zdrowia w wyniku wzrostu gospodarczego. Racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami.</p>	<p>Brak wsparcia dla placówek podstawowej opieki medycznej. Załamaniem się wzrostu gospodarczego. Zmiany w ustawodawstwie regulującym finansowanie służby zdrowia Coraz większa skala emigracji wykwalifikowanego personelu medycznego. Afirmacja alkoholu i nikotyny wśród młodzieży.</p>

VII. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

Dokonana w oparciu o Raport o stanie gminy analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Jak wykazano powyżej podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są ubóstwo i bezrobocie. Skalę tych zagadnień obrazują oficjalne statystyki. Jednakże urzędowym danym wymyka się cała sfera takich problemów społecznych jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie. Ponadto w danych tych nie ma informacji na temat ograniczonego dostępu do dóbr społecznych osób przewlekle chorych, starych i niepełnosprawnych. Dlatego też w opracowywanych celach podstawowych ujęto również te niekorzystne zjawiska.

W wyniku przeprowadzonych warsztatów przez koordynatorów i moderatorów dotyczących bieżących problemów dotyczących społeczności lokalnej Gminy Dzierżążnia udało się zdefiniować kilka priorytetowych problemów. Dotyczyły one sytuacji demograficznej (emigracji młodych do miast); ekonomicznej (spadek dochodów z rolnictwa) kierunków rozwoju Gminy (dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna); zasoby ludzkie (poziom życia mieszkańców) oraz szeroko rozumiane problemy społeczne (dostępność do opieki społecznej, Życie kulturalne, styl życia, problemy uzależnień}. Jednym z problemów ciągle poruszonym przez uczestników warsztatów był system pomocy społecznej oraz podejmowane działanie w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. W celu uszczegółowienia każdy z uczestników otrzymał ankietę, w której miał zapisać zadanie oraz sposób jego realizacji. Dzięki pomysłom przedstawionym przez adresatów ankiet opracowano wizję rozwoju gminy w przyszłości- gmina gospodarna, nowoczesna, przyjazna i pomocna mieszkańcom. Daje poczucie bezpieczeństwa, z dużą inwestycją zapewniającą miejsca pracy.

Określono również cele strategiczne i operacyjne.

VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ

Gmina z definicji jest wspólnotą samorządową zorientowaną na zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowoczesnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie tylko na dystrybucji dóbr, lecz na stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych przyczyn nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie jednostce bytowania w warunkach nieurągających jej godności.

Misją gminy w zakresie polityki społecznej powinno być zatem działanie ukierunkowane na poprawę jakości życia obywateli. W celu realizacji celu nadrzędnego – misji sformułowano 5 celów podstawowych, którym przyporządkowano cele operacyjne. Na pierwszym planie postawiono instytucję rodziny, ponieważ to dzięki niej jednostka może realizować swoje potrzeby przynależności do grupy, bezpieczeństwa, afirmacji. To w tej komórce społecznej tworzone, powielane i utrwalane są wzorce zachowań. W dobie coraz szybszego tempa życia, kiedy rodzice coraz mniej czasu poświęcają wychowywaniu dzieci,

kieady lansowane są konsumpcyjne modele życia pomoc rodzinie jest szczególnie ważna. Przyjęty priorytet, jakkolwiek słuszny aksjologicznie pozostaje również najbardziej ekonomicznie uzasadnionym. Kierowana tam pomoc przynosi przy zaangażowaniu takich samych środków największe korzyści społeczne.

Drugim wyróżnionym problemem jest nadużywanie alkoholu. Problem ten jest szczególnie bolesny, ponieważ dotyczy coraz młodszej części populacji, w skrajnych przypadkach dotyka nawet dzieci w wieku szkolnym. Alkoholizm niszczy więzi społeczne, pogłębia ubóstwo w rodzinie, rodzi przestępczość, sprzyja przemocy w rodzinie.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono planowane działania.

Cel podstawowy nr 1 – Wsparcie dla rodzin w celu zwiększenia ich społecznego oddziaływania.	
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy. 2. Promocja wartości rodzinnych. 3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych. 4. Wszechstronny rozwój dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym oraz wyrównywanie szans życiowych i edukacyjnych poprzez organizowanie alternatywnych form wychowania przedszkolnego, miejsca wypoczynku i zabaw, zajęcia integracyjne i edukacyjne. 5. Koordynacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie. 6. Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie.
Działania służące osiągnięciu celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie przedszkoli dla dzieci w wieku od 5 lat
Zadanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie dwóch przedszkoli w Dzierżązni i Nowych Kucicach
Wskaźniki realizacji zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dwa przedszkola przy placówkach oświatowych
Realizatorzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wójt Gminy 2. Dyrektorzy Szkół

Cel podstawowy nr 2 – Wsparcie dla osób wykluczonych społecznie i stworzenie możliwości do ich integracji ze środowiskiem.	
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podjęcie działań w celu stworzenia grup wsparcia dla osób wykluczonych. 2. Zapewnienie, w miarę możliwości gminy, pomocy materialnej dla rodzin najuboższych. 3. Stworzenie możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy terapeutów dla najbardziej potrzebujących. 4. Współpraca z PUP w Płońsku w celu podjęcia pracy przez osoby długotrwale bezrobotne. 5. Praca socjalna mająca na celu pobudzenie samoistnej aktywności osób wykluczonych i pomoc w przezwyciężeniu bierności i apatii. 6. Mobilizacja najbliższego otoczenia osób wykluczonych (rodziny, sąsiadów) i tworzenie z nich grup wsparcia dla tych osób.
Działania służące osiągnięciu celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie materialne dla osób samotnych, niepełnosprawnych i nieporadnych życiowo. 2. Współpraca z PUP w celu reorganizacji zawodowej osób bezrobotnych
Zadanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja pomocy finansowej dla osób samotnych, niepełnosprawnych i nieporadnych życiowo 2. Organizacja szkoleń reorganizacji zawodowej
Wskaźniki realizacji zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość osób korzystających z pomocy 2. Ilość zorganizowanych szkoleń reorganizacji zawodowej
Realizatorzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wójt Gminy 2. GOPS 3. PUP

Cel podstawowy nr 3 – Ograniczenie problemów uzależnień na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizmu.	
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zacieśnienie współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami na poziomie powiatowym i wojewódzkim. 2. Działalność edukacyjno – informacyjna mająca na celu ograniczenie spożycia alkoholu i zmianę struktury spożycia. 3. Podjęcie działań prewencyjnych i informacyjnych mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu dla nieletnich. 4. Działalność edukacyjna wśród dorosłych w zakresie profilaktyki i problematyki uzależnień. 5. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ograniczenie problemu uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizmu 6. Organizowanie wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym. 7. Intensyfikacja profilaktyki wśród młodzieży gimnazjalnej w oparciu o programy nauczania. 8. Promocja zdrowego trybu życia.
Działania służące osiągnięciu celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami. 2. Podnoszenie jakości i skuteczności leczenia i terapii osób zagrożonych alkoholizmem i narkomanią
Zadanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie punktu konsultacyjnego
Wskaźniki realizacji zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. ilość osób korzystających z punktu konsultacyjnego
Realizatorzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wójt Gminy 2. GOPS

Cel podstawowy nr 4 – Zapewnienie mieszkańcom gminy równego dostępu do usług i dóbr społecznych.	
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań mających na celu usuwanie ograniczeń budowlanych utrudniających korzystanie z obiektów użyteczności publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Wyrównywanie szans dzieci z rodzin dotkniętych patologiami społecznymi poprzez zajęcia wyrównawcze i pomoc edukacyjną. 3. Organizowanie wolontariatu służącego pomocą dzieciom i dorosłym zagrożonym wykluczeniem społecznym. 4. Akcja informacyjna mająca na celu spopularyzowanie możliwości korzystania z pomocy społecznej.

Działania służące osiągnięciu celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i przebudowa ośrodków zdrowia w celu zapewnienia lepszego dostępu do usług medycznych 2. Propagowanie działań w zakresie tworzenia wolontariatu
Zadanie	1. Wykonanie podjazdów dla osób niepełnosprawnych i niedołączonych w dwóch placówkach
Wskaźniki realizacji zadania	1. Ilość wykonanych podjazdów
Realizatorzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wójt Gminy 2. SG ZOZ

Cel podstawowy nr 5 – Wzmocnienie oddziaływania i intensyfikacja działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżąni.

Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie zawodowe pracowników GOPS poprzez udział w szkoleniach, warsztatach oraz wymianę doświadczeń z innymi ośrodkami pomocy społecznej. 2. Zacieśnienie współpracy GOPS z innymi podmiotami działającymi w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej. 3. Wprowadzenie nowoczesnych metod i technik pracy socjalnej. 4. Intensyfikacja podejmowanych w terenie działań (streetworkers). 5. Organizowanie wolontariatu.
Działania służące osiągnięciu celu	1. Podnoszenie wiedzy i doskonalenie zawodowe pracowników GOPS
Zadanie	1. Uczestnictwo pracowników GOPS w szkoleniach organizowanych przez instytucje nadrzędne i firmy szkoleniowe
Wskaźniki realizacji zadania	1. Ilość przeszkolonych pracowników GOPS
Realizatorzy	<ol style="list-style-type: none"> 1 GOPS 2. Firmy szkoleniowe

Cel podstawowy nr 6 – Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi dla rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Dzierżąnia.

IX. Wizja rozwoju Gminy Dzierżążnia do Roku 2013 to:

Gmina gospodarna i nowoczesna, choć świadoma swej historii i tradycji; gmina przyjazna i pomocna dla jej mieszkańców, ale jednocześnie otwarta na inwestorów – oto strategiczne, długofalowe cele, które przyświecają całej społeczności i władzom Gminy Dzierżążnia.

Wierzmy, że wykorzystując nasze warunki naturalne, poprawiając świadomość ekologiczną, a jednocześnie unowocześniając infrastrukturę systematycznie poprawiać się będzie nasz standard życia. Mamy świadomość, że nie będzie to łatwe, ale właśnie tu otwiera się pole do jak najściślejszego współdziałania władz gminy i jej obywateli, by jak najlepiej wykorzystać środki i możliwości, którymi dysponujemy, oraz zdobywać te, na które są szanse. Mamy nadzieję, że taki społeczny klimat aktywności i współpracy, do którego dążymy i który staramy się dostępnymi nam środkami wytworzyć:

- pobudzi z jednej strony aktywność (biznesową, zawodową, społeczną, kulturalną) samych mieszkańców,
- zachęci i przyciągnie wszystkich tych, którzy chcieliby w naszej gminie prowadzić działalność gospodarczą, pracować czy po prostu odpoczywać.

Mamy nadzieje, że STRATEGIA GMINY DZIERŻAŻNIA naświetliła w głównych zarysach uwarunkowania i trudności, wyzwania i szanse naszej gminy oraz lokalnej społeczności. Głęboko wierzymy, że wysiłkiem władz samorządowych oraz mieszkańców uda się w przyszłości dopisywać coraz więcej sukcesów. Sami jednak musimy aktywnie szukać szans i je wspólnie skutecznie wykorzystywać.

X. Monitoring i ewaluacja Strategii.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- **Zespół wdrażający strategię.**

W skład zespołu wdrażającego strategię weszli:

1. Jolanta Gzylewska – Kier GBP
2. Justyna Kaniewska – pracownik ref. oświaty
3. Zofia Krysiewicz – Radna
4. Regina Sobczeńska – kier. GOPS

5. Adam Sobiecki – Sekretarz Gminy.

- **Roczna ocena wdrażania strategii.**

Zespół wdrażający Strategię będzie realizował cyklicznie przeglądy Strategii, będzie się zbierać przynajmniej raz w roku przed terminem formułowania wniosków do budżetu przez samorzady lokalne i oceniać poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Na tych corocznych spotkaniach następować będzie dokonywać się wyboru zadań do realizacji na rok kolejny. Członkowie zespołu, przy wyborze zadań do realizacji, będą brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego (np. nowe uregulowania prawne, społeczno – ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych). Dlatego też przy wyborze zadań do realizacji na rok kolejny zespół powinien uwzględnić nie tylko istniejące zapisy SRPS w Gminie Dzierżążnia, ale także nowe, nie ujęte w niej zadania. Sprawozdanie ze spotkania wraz ze swoją oceną powinien przekazać wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych

XI. ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Dzierżążnia pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm. Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Strategia z założenia jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności. Ośmioletni horyzont czasowy jej realizacji powoduje, że w okresie tym mogą pojawić się nowe szanse, problemy, zagrożenia. Dlatego też strategia będzie na bieżąco monitorowana (również w celu oceny postępów w jej realizacji) i w razie potrzeby aktualizowana.

Za wykonanie strategii odpowiedzialne będą władze gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja strategii pozwoli na ograniczenie występujących na terenie gminy problemów socjalnych. Poza pozytywnym wymiarem społecznym likwidacji skutków patologii sukces strategii pozwoli na skierowanie środków finansowych na cele prorozwojowe gminy.

Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Dzierżążnia w latach 2008-2013 jest niezbędnym warunkiem w procesie pozyskiwania środków finansowych potrzebnym w realizacji zadań w ramach funduszy strukturalnych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach programu Kapitał Ludzki, oraz pożyczki Banku Światowego w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich

X. BANK POMYSŁÓW USŁUG SPOŁECZNYCH

Nazwa usługi społecznej/projektu

I. Wszechstronny rozwój dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym (od 5 lat)

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Dyrektorzy placówek oświatowych w Dzierżąni i Nowych Kucicach

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Doświadczenie w prowadzeniu placówek oświatowych.

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Zespół Szkół w Dzierżąni , 09-164 Dzierżąnia
Szkoła Podstawowa w Nowych Kucicach , 09-164 Dzierżąnia

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

- ◆ . Wszechstronny rozwój dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym (od 5 lat) oraz wyrównywanie szans życiowych i edukacyjnych poprzez organizowanie alternatywnych form wychowania przedszkolnego, miejsca wypoczynku i zabaw, zajęcia integracyjne i edukacyjne

CELE SZCZEGÓŁOWE

Zapewnienie mieszkańcom gminy równego dostępu do usług i dóbr społecznych przedstawia problemy opiekuńczo-wychowawcze wśród rodzin. Potrzeba realizacji w/w zadań wynika z następujących problemów:

- ◆ Niewystarczająca oferta dodatkowych zajęć integracyjnych i edukacyjnych
- ◆ Brak miejsc w których istnieje możliwość pożytecznego spędzenia czasu
- ◆ Mała ilość oddziałów przedszkolnych

BENEFICJENCI PROJEKTU

Dzieci w wieku od piątego roku życia.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT

Zespół Szkół w Dzierżąni
Szkoła Podstawowa w Nowych Kucicach
Urząd Gminy w Dzierżąni

ŹRÓDŁO FINASOWANIA

Środki pochodzące z Banku Światowego w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich

II. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżąźni

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Doświadczenie w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym i osobami będącymi w trudnych sytuacjach życiowych..

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Urząd Gminy w Dzierżąźni

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ograniczenie problemu uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizmu.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Zapewnienie mieszkańcom gminy równego dostępu do usług i dóbr społecznych. Potrzeba realizacji w/w zadań wynika z następujących problemów:

- ◆ Braku dostępu mieszkańców Gminy Dzierżąźnia do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz wiedzy w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w dziedzinie ochrony przed przemocą.
- ◆ Bezradności wśród osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych .
- ◆ Braku wiedzy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie

BENEFICJENCI PROJEKTU

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, potrzebujące specjalistycznych porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych oraz terapeuty uzależnień

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżąźni

ŹRÓDŁO FINASOWANIA

Środki pochodzące z Banku Światowego w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich